

Тільки один приклад. Програмними дослідженнями була доказана доцільність та ефективність етапної реабілітації хворих після інфаркту міокарда та встановлено, що 80% осіб працездатного віку були повернені до праці. Аналіз віддалених результатів показав, що після перенесеного інфаркту міокарда хворі повертаються до праці на 1-1,5 місяці раніше (тобто майже вдвічі скорочується тривалість перебування на лікарняному), перехід на інвалідність зменшується у 3 рази, а розвиток ускладнень і смертність - у 2 рази.

Діяльність реабілітаційних відділень нашої системи позитивно оцінена Академією медичних наук України, про що свідчить лист Першого віцепрезидента академії Кундієва Ю.І., адресований в Адміністрацію Президента України та Кабінет Міністрів України

Розвиток і вдосконалення реабілітаційної служби в санаторно-курортних закладах є об'єктивною необхідністю, що співпадає з Концепцією Загальнодержавної цільової соціальної програми збереження і розвитку трудового потенціалу України на період до 2017 року, схваленої Кабінетом Міністрів України.

Медична реабілітація хворих в санаторно-курортних умовах по суті є державною справою. Більшість відділень реабілітації відкриті на підставі Постанов або Національних програм затверджених Кабінетом Міністрів України та Указів Президента України, тому і питання удосконалення реабілітаційної діяльності мають вирішуватись, перш за все, на державному рівні. На жаль, дійсність сьогодні свідчить про інше.

Санаторно-курортна система має багато досягнень, що дозволяє з оптимізмом дивитися на майбутнє курортної галузі.

Але є і проблеми, які можливо вирішити тільки на державному рівні. Як відмічено в Концепції Загальнодержавної програми розвитку санаторно-курортної галузі, одними з основних факторів, що негативно впливають на розвиток санаторно-курортної справи в Україні, є недостатнє законодавче і нормативно-правове забезпечення санаторно-курортної діяльності та відсутність єдиного органу управління галуззю, спроможного здійснювати практичне і методичне керівництво закладами незалежно від форм власності та відомчої підпорядкованості.

Весною поточного року в кабінеті України було проведено засідання круглого столу "Перспективи розвитку лікувально-оздоровчого туризму в Україні. Шляхи подолання кризових явищ у санаторно-курортній сфері". Представником ПрАТ "Укрпрофоздоровниця" (заступник голови правління з медичних питань Фісенко Л.І.) були озвучені наступні пропозиції, вико-

нання яких сприятливо вплинуло б на подальший розвиток санаторно-курортної справи:

1. Прискорити схвалення Концепції та розробку проекту Загальнодержавної програми розвитку санаторно-курортної галузі, а також створення єдиного органу управління курортною галуззю.

2. З метою створення досконалої системи управління динамікою здоров'я населення країни вважати відновлювальну медицину і курортологію одним з напрямлень державної служби охорони здоров'я.

3. Зобов'язати МОЗ України разом з Українським НДІ медичної реабілітації та курортології здійснити:

- формування законодавчої та нормативно-правової бази розвитку реабілітаційної служби (санаторного етапу) в Україні;

- розробку клінічних протоколів ранньої санаторно-курортної реабілітації;

- забезпечення правильного, науково обґрунтованого відбору і направлення хворих у відділення реабілітації;

- розробку чіткої системи медичної реабілітації для хворих різного профілю, як це зроблено для хворих з інфарктом міокарда; розробку нових апаратно-програмних комплексів та технологій відновлювальної медицини;

- впровадження у відділеннях реабілітації тільки стандартизованих медичних технологій з доведеним позитивним ефектом;

- вивчення потреби населення в санаторно-курортному та реабілітаційному лікуванні як в цілому по Україні, так і по окремих регіонах;

4. Просити Кабінет Міністрів України забезпечити фінансування путівок у відділення реабілітації відповідно до потреби за кошти Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, передбачивши непоширення положень Закону України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти" на кошти ФСС.

4. Внести зміни до Податкового Кодексу України, щодо скасування податку на додану вартість до всіх послуг пов'язаних із санаторно-курортним лікуванням, реабілітацією та оздоровленням.

Вважаю за доцільне ці пропозиції включити в рішення поточної конференції.

УДК: 618.3-008.6-085.838.97

ПРИМЕНЕНИЕ МОРШИНСКОЙ МИНЕРАЛЬНОЙ ВОДЫ В

КОМПЛЕКСНОМ САНАТОРНО-КУРОРТНОМ ЛЕЧЕНИИ БЕРЕМЕННЫХ С РАННИМ ГЕСТОЗОМ

М.Н. СЫТНИКОВА, Т.А. ТРИСЕЦКАЯ, М.А. АРАВИЦКАЯ, В.Г.
СЮСЮКА, К.Ю. НЕРЯНОВ

Клинический санаторий "Великий Луг" (г. Запорожье)

Запорожский государственный медицинский университет

При ранних гестозах у беременных наблюдаются функциональные изменения центральной и вегетативной нервной системы, желез внутренней секреции, печени, почек, нарушается углеводный, жировой, солевой, белковый обмен и кислотно-щелочной баланс, вследствие чего возникает ацидоз.

Комплекс санаторно-курортного оздоровления беременных с ранним гестозом включает: диетотерапию, климатолечение и индивидуальный комплекс ЛФК, бальнеотерапию (хвойные, кислородные ванны); кислородотерапию, фитотерапию, аппаратную физиотерапию (эндоназальный электрофорез 1% р-ра вит. В6, электросон), психотерапию.

Нами обследовано 2 группы беременных в сроке 12-14 недель, перенесших ранний гестоз средней и тяжелой степени: I основная - 50 беременных, получавших основной комплекс санаторной реабилитации и моршинскую минеральную воду (ММВ) источника №6 минерализацией 3,5 г/л t = 38-39° С по 100 мл 3 раза в день за 30-40 мин. до еды, и II контрольная - 30 беременных, получавших только основной реабилитационный комплекс. План обследования включал: общий анализ крови, общий анализ мочи, глюкозу крови, печеночные пробы, протеинограмму, электролиты крови.

После курса лечения было отмечено более быстрое (на 5-7 день - в основной, а в контрольной - на 10-14) исчезновение диспептических жалоб, стабилизация веса и улучшение общего самочувствия. В основной группе увеличилось содержание гемоглобина (Hb) и эритроцитов на 10-11% у 16 беременных, у 34 - они остались в пределах нормы; нормализовались показатели общего билирубина, АЛТ, щелочной фосфатазы, увеличилось содержание общего белка в плазме крови.

Таким образом, включение в санаторно-курортный комплекс приёма ММВ может быть рекомендовано беременным с ранним гестозом.

Summary: This study allowed us to conclude whether to include in the complex sanatorium rehabilitation of women with early toxicosis

Morshynska mineral water spring №6, which promotes the improvement of liver, kidney, endocrine glands function, metabolism normalization.

УДК: 159.923:618.2/.3-085.838-036.82/.85

ОЦЕНКА ЛИЧНОСТНЫХ ХАРАКТЕРИСТИК БЕРЕМЕННЫХ В УСЛОВИЯХ САНАТОРНО-КУРОРТНОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ

В.Г. СЮСЮКА

Запорожский государственный медицинский университет

Клинический санаторий "Великий Луг" (г. Запорожье)

Важность материнского поведения для развития ребенка, его сложная структура и путь развития, множественность культурных и индивидуальных вариантов, а также огромное количество современных исследований в этой области позволяют говорить о материнстве как самостоятельной реальности, требующей разработки целостного научного подхода для его исследования.

Целью работы было определить личностные характеристики беременных в условиях санаторно-курортной реабилитации, как составляющей комплексного подхода к оценке индивидуально-психологических особенностей данного контингента женщин.

Исследование проводилось на базе клинического санатория "Великий Луг". В группу исследования включены 65 беременных в сроке 28-34 недели, в возрасте 21-44 года. Диагностика личностных характеристик беременных женщин проводилась с использованием индивидуальных бесед, а также опросника Айзенка.

Согласно шкале нейротизма более чем у 30% беременных отмечены высокие показатели, что может свидетельствовать об их эмоциональной неустойчивости (эмоциональной нестабильности). Нейротизму соответствует эмоциональность, импульсивность, неровность в контактах с людьми, изменчивость интересов, неуверенность в себе, выраженная чувствительность, впечатлительность, склонность к раздражительности.

На основании проведенного исследования установлено, что у более 30% беременных эмоционально нестабильны, что следует учитывать в индивидуальном подходе при проведении медико-психологической коррекции данного контингента женщин в условиях санаторно-курортной реабилитации.

Summary: On the basis of the study it is found that more than 30% of pregnant women are emotionally unstable, that should be considered in the individual approach in conducting medical and psychological correction of the contingent of women in sanatorium rehabilitation.

НАДЕЖНЫЙ ПОМОЩНИК КЛИНИЦИСТА

И.В. ТАРШИНОВ, Т.Н. ПЛЕНОВА, Л.А. ТАРШИНОВА

ИТО "Новое в медицине" (г. Киев)

Клинический опыт каждого врача-интерниста пестрит обращениями пациентов, как правило, обремененных функциональными нарушениями со стороны нескольких систем организма, что отнимает радость бытия и резко нарушает качество жизни. Консультанту приходится анализировать результаты многочисленных исследований и рекомендации специалистов узкоспецифических областей медицины, так как больными пройден долгий путь лечения, накоплено определенное количество побочных эффектов аллопатической терапии, зачастую без достижения желаемого эффекта.

В таких ситуациях приходится обращаться к принципам интегрированного мышления, чтобы оценить всю совокупность симптомов, которые, являются сигналами тревоги, и как правило, являются конечными звеньями длинной патогенетической цепи, начало которой часто лежит значительно глубже - в процессах, весьма удаленных от видимого симптома. Необходимо соединить все данные в разумную концепцию лечения, что является сутью врачебного искусства, базирующегося на знаниях современных направлений в медицине.

На сегодняшний день выделено три таких направления:

традиционная химико-фармакологическая терапия (терапия в основном направлена на уничтожение симптомов заболевания);

техническая, механическая, реконструирующая терапия (технические, хирургические и реконструирующие методы, направленные на уничтожение источника заболевания в организме);

биологическая медицина.

Все они взаимосвязаны и имеют общие области применения и весьма успешно могут дополнять друг друга.

Последняя включает в себя широкий спектр методов (материальных, физических и психически-интеллектуально-духовных, а также их различные комбинации) и демонстрирует искусство исцеления, ориентированное в своих диагностических и терапевтических усилиях на поддержание процес-

сов жизни. Она использует терапевтические меры для того, чтобы действовать в гармонии с естественными способностями организма к саморегуляции, регенерации, адаптации и самоисцелению. Основопологающим принципом биологической медицины является сохранение и поддержание целостности человеческого организма.

Биологическая целесообразность и эффективность применения физических факторов составляет основу физиотерапии, которая как совокупность регулирующих методов воздействия, является составляющей частью биологической медицины и отвечает основным ее принципам.

В этом разделе нашел применение метод объемного пневмопрессинга (ОПП), использование которого как новой технологии в комплексных лечебных и реабилитационно-оздоровительных программах доказало свою актуальность и эффективность. Известный в течение многих десятилетий метод пресстерпии или пневмомассажа (синкардиальный массаж) доктором технических наук И. В. Таршиновым был возрожден в новом качестве и оснащен уникальным аппаратным комплексом с программным обеспечением, позволяющим проводить лечение "бегущей воздушной волной" пациентам с различными заболеваниями по индивидуально подобранным программам.

Этот новый инструмент в руках практикующего врача назван "Биорегулятор-004М". Приказом Министерства здравоохранения Украины он внесен в Государственный реестр медицинских изделий и разрешен к серийному производству и применению в медицинской практике.

Метод прошел клиническую апробацию, получил высокую оценку во многих научных и лечебно-профилактических учреждениях Украины, в том числе Институте хирургии и трансплантологии АМН Украины им. акад. А. А. Шалимова, НИИ неврологии и психиатрии АМН Украины в г. Харькове, Институте онкологии АМН Украины, Национальной медицинской академии последипломного образования им. П. Л. Шупика, головном военном госпитале МО Украины, Украинском олимпийском учебно-спортивном центре, на Украинской научной станции "Академик Вернадский" в Антарктиде. В результате совместных научных разработок созданы и утверждены МЗ Украины методические рекомендации по применению метода объемного пневмопрессинга в профилактике и лечении ряда заболеваний.

Уникальная оригинальность аппаратного обеспечения и подтвержденная на практике эффективность применения метода высоко оценены Всемирной организацией интеллектуальной собственности при ЮНЭСКО, которая в 2003 году удостоила комплекс Золотой медалью, а колыбель вне-